

Amatör Balıkçı Motivasyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Amatör Balıkçı Motivasyon Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15896>

Özet

Amatör Balıkçılık Motivasyon Ölçeği (ABMÖ), 2012 yılında Faik Ardahan tarafından amatör balıkçılarının bu aktiviteyi gerçekleştirmelerine neden olan temel psikolojik ve sosyal güdüleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir ölçektir. Ölçek, rekreasyonel balıkçılık motivasyonunun çok boyutlu yapısını incelemekte olup, toplam 21 maddeden ve altı farklı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, bireylerin sosyalleşme ihtiyaçlarından rekabet arayışına ve doğada bulunma isteğine kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Ölçeğin derecelendirilmesi, 5'li Likert Ölçeği formatında yapılmıştır.

Ölçeğin geliştirilmesi, spor psikolojisi ve rekreasyon alanlarında, bireylerin bu zaman aktivitelerine yönelik içsel ve dışsal motivasyon kaynaklarını bilimsel yöntemlerle tanımlama ihtiyacına yanıt vermektedir. Çalışma, Türk amatör balıkçılık popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmiş olup, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizleri ilgili akademik yayında sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Amatör Balıkçılık, Motivasyon, Psikometrik Ölçek, Spor Psikolojisi, Hobi, Rekreasyon, Balıkçılık Motivasyonu.

Yazarlar

Faik Ardahan

Amaç

Amatör Balıkçılık Motivasyon Ölçeği'nin temel amacı, amatör balıkçılıkla uğraşan bireylerin bu aktiviteye yönelme nedenlerini ve onların harekete geçiren güdüleri çok boyutlu olarak belirlemek ve ölçmektir. Bu ölçek, balıkçılarının sosyal, psikolojik, çevresel ve sportif motivasyonlarını ayrıştırarak, amatör balıkçılık deneyiminin altında yatan motivasyonel yapıyı ortaya koymayı hedefler.

Ölçek, elde edilen verilerle rekreasyonel balıkçılık yönetiminde ve ilgili spor politikalarının oluşturulmasında kullanılacak bilimsel bir zemin sağlamaktadır. Motivasyon kaynaklarının anlaşılması, katılımcıların deneyim kalitesini artırmaya yönelik programların geliştirilmesine de katkıda bulunur.

Yapı

ABMÖ, amatör balıkçılık motivasyonunu altı farklı faktör altında toplayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, balıkçılarının içsel ve dışsal motivasyon kaynaklarını temsil eden

21 maddeden oluşur. Ölçek, sadece avlanma eylemini değil, aynı zamanda bu eylemin sosyal, fiziksel ve psikolojik getirilerini de hesaba katmaktadır.

Ölçeğin tanımladığı alt yapısal boyutları şunlardır:

Sosyalleşme: Sosyal etkileşim ve dayanışma ihtiyacını ölçer.

Doğada Olmak-Dinlenmek: Çevresel faydalar, zindelik ve rahatlama arayışını ölçer.

Sağlık-Spor: Fiziksel aktivite ve genel mutluluk hissi ile ilgili motivasyonları kapsar.

Rekabet-Ün: Başkalarıyla yarışma ve başarı için bir balıkçı olarak tanıma isteğini ölçer.

Yemek-Vermek: Avlanan balıkların tüketilmesi, paylaşılması veya satılması gibi pratik ve ekonomik güdüleri içerir.

Uzaklaşmak: Günlük yaşamın stresinden veya ailevi sorumluluklardan geçici olarak kaçınma arzusunu ölçer.

Geçerlik

Amatör Balıkçılık Motivasyon Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçeğin geliştirildiği orijinal makalede (Ardahan, 2012) detaylı olarak sunulmuştur. Ölçeğin bazı diğer özelliklerinden geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış ve sonuçları (muhtemelen Faktör Analizi yoluyla) incelendiği anlaşılmaktadır.

Yapı geçerliliğini desteklemek amacıyla faktör analizleri uygulanmış ve bu analizler sonucunda ölçeğin teorik olarak beklenen alt faktörlü yapıya sahip olduğunu doğrulandı belirtilmiştir. Bu alt faktör, amatör balıkçıların motivasyonel alanlarını yeterince temsil etmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri de geçerlik çalışmalarıyla eş zamanlı olarak yürütülmüştür. Güvenirlik çalışmaları, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Geliştirme çalışmaları sırasında genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanarak ölçeğin güvenilirliği ortaya konulmuştur.

Kaynakçıda spesifik güvenilirlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, Ardahan (2012) çalışması bu katsayıların kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir, bu da ölçeğin farklı uygulamalarda istikrarlı sonuçlar verebileceğini gösterir.

Faktör Analizi

Amatör Balıkçılık Motivasyon Ölçeği, bir faktör analizi süreci sonucunda alt boyuta ayrılmıştır. Bu süreç, motivasyonel maddelerin hangi temel yapıları temsil ettiğini belirlemek için kullanılmıştır. Ölçek, toplam 21 maddenin alt faktöre dağıldığını göstermektedir:

Sosyalleşme (5 madde)
Doğada Olmak-Dinlenmek (4 madde)
Sahil-Spor (4 madde)
Rekabet-Ün (2 madde)
Yemek-Verme (3 madde)
Uzaklaşmak (3 madde)

Bu faktör yapısı, amatör balıkçılık motivasyonunun sadece tek bir güdüye (örneğin sadece avlanmaya) indirgenemeyecek kadar karmaşık ve çok yönlü olduğunu kanıtlamaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme

Format: 21 maddeden oluşan, 5'li Likert Ölçeği formatındadır. Derecelendirme, "1=Kesinlikle Hayır" ile "5=Kesinlikle Evet" arasında deşmektedir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Amatör Balıkçılar

Age Group: Yetişkinler (Çalışma popülasyonu detayları kaynaktan belirtilmemiştir, ancak rekreasyonel aktiviteye katılan yetişkinler hedeflenmiştir).

Population Details: Türkiye'deki amatör balıkçılar üzerinde uygulanmıştır.

Test Methodology: Kişinin kendi beyanına dayalı (Self-report) envanter.

Anahtar Kelimeler

Motivasyonel Faktörler, Sosyal Güdüler, Rekabet, Balıkçılık Rekreasyonu, Çevre, Psikometrik Ölçek, Faik Ardahan.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut deşil.

Affiliation Email addresses: ardahan@akdeniz.edu.tr

Correspondence Address: Bilgi mevcut deşil (Akdeniz Üniversitesi ile ilişkilidir).

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2012 (Makale yayın yılı?).

Şinler ve Ücret: Ticari kullanım izinleri ve ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir. Kullanım için sorumlu yazar Faik Ardahan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal makalesine Dergipark üzerinden erişim sağlanabilir: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: amator-balikci-motivasyon-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ardahan, F. (2012). Amatör Balıkçı Motivasyon Ölçeğinin geçerlilik güvenirlik çalışması. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 14(3), 59-65.

Amatör Balıkçı Motivasyon Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek, 6 alt boyut ve 21 maddeden oluşmaktadır:

Sosyalleşme (5 m): Sosyal dayanışma için

Doğada Olmak-Dinlenmek (4 m): Dinlenmiş ve zinde hissetmek için

Sağlık-Spor (4 m): Mutlu hissetmek için

Rekabet-Ün (2 m): Ünlü bir balık tutucu olarak bilinmek için

Yemek-Vermek (3 m): Satmak için

Uzaklaşmak (3 m): Aileden uzaklaşmak için